

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

 Г. С. Ліхоносова

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біржова діяльність та фондовий ринок

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальності: D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

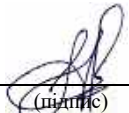
Освітні програми: Фінанси, банківська справа та страхування

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник: Ліхоносова Г.С., д-р екон. наук, проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

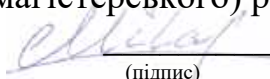
завідувача кафедри канд. екон. наук, доц.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.П. Гатило
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

Здобувач другого (магістерського) рівня ВО

(підпис)

С. Галашко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Ліхоносова Ганна Сергіївна, д-р екон. наук, професор. Стаж викладацької роботи – з 2009 року; в університеті викладає, зокрема такі дисципліни:

- FinTech та фінансові інновації;
- податковий контроль підприємств аерокосмічної галузі;
- фінансовий облік і аналіз ЗЕД;
- митний менеджмент;
- маркетинговий аудит;
- біржова діяльність та фондовий ринок;
- маркетингові дослідження;
- маркетингова товарна політика;
- міжнародні фінансові розрахунки.

Напрями наукових досліджень: податкові стимули соціально-економічного розвитку; соціально-економічні важелі регулювання добробуту населення; фінансове обґрунтування нівелювання соціально-економічного відторгнення; маркетинговий інструментарій фінансового балансування.

Контактна інформація:

g.likhonosova@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	2
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 4 кредитів ЄКТС / 120 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 80); <u>заочна</u> : 4 кредитів ЄКТС / 120 годин (6 аудиторних, з яких: лекції – 2, практичні – 4; СРЗ – 114)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит
Пререквізити	Фінансовий менеджмент
Кореквізити	FinTech та фінансові інновації, Фінансовий аналіз та облік ЗЕД
Постреквізити	Кваліфікаційна робота магістра

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення дисципліни є формування теоретичних знань зорієнтованих на задоволення потреб стратегічного та поточного використання теоретичних та практичних навиків з біржової діяльності та фондового ринку, дослідження біржового обслуговування операцій на фондовому ринку, а також використання фінансових ресурсів підприємств аерокосмічної галузі.

Завдання

формування у студентів знань з організації біржової діяльності; набуття практичних навичок з організації торгівлі на фондовому ринку цінними паперами, товарами; організації взаємовідносин з брокерськими конторами; використання біржової інформації на фондовому ринку для організації високоефективного виробництва, зокрема й фінансовими ресурсами підприємств аерокосмічної галузі.

Згідно з умовами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» другого (магістерського) рівня здобувачі освіти через даний освітній компонент мають здобути **компетентності**:

Загальні:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові):

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК11. Здатність розглядати фондовий ринок як комплекс взаємопов'язаних фінансових сфер та ланок, орієнтуватися в національному законодавстві, що регламентує біржове обслуговування операцій на фондовому ринку, оцінювати відповідні фінансові ризики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути **програмні результати**:

- ПРН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- ПРН04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПРН05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.
- ПРН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
- ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської

справи та страхування та управляти ними.

- ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

- ПРН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

- ПРН14. Вміти враховувати особливості фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій, установ, що задіяні в аерокосмічній галузі та специфіку проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування аерокосмічної галузі.

- ПРН15. Демонструвати розуміння особливостей функціонування, тенденцій розвитку біржового обслуговування операцій на фондовому ринку та оцінювання відповідних фінансових ризиків.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Тема 1.

ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ БІРЖ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Еволюція оптової торгівлі. Етапи розвитку біржової торгівлі за кордоном. Сучасний стан світового біржового ринку. Становлення та розвиток біржового ринку в Україні. Етапи виникнення бірж у сучасному вигляді. Трактатування походження терміну «біржа». Амстердамська товарна біржа у XVII столітті. Вимоги до посади маклера.

- *Самостійна робота здобувача:* Причини спричинення подальшого зростання кількості бірж в Україні після фінансової кризи 1998 р. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2.

ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ ТА ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ БІРЖИ

Організація біржових торгів. Порядок виставлення товарів на торги і їх зняття. Технологія проведення біржового торгу. Ознаки цінової змінності. Види аукціонів. Сучасні концепції ціноутворення. Сутність та правила біржового котирування. Порядок та умови проведення біржових торгів. Основні етапи організації торгової сесії та повноваження маклера. Правила біржового арбітражу. Оформлення біржової угоди маклером. Права та обов'язки брокера.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Визначення сутності та правила біржового котирування. Опанування основних етапів організації торгової сесії та повноваження маклера.

Тема 3.

РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначення необхідності регулювання біржової діяльності. Регулювання біржової діяльності в Україні. Особливості біржового регулювання інших країнах. Засновники товарної біржі. Права та обов'язки членів біржі України. Порядок прийому у члени біржі. Процедура ліцензування біржі. Відмова комітету з антимонopolьної політики у видачі ліцензії на біржову діяльність. Органи управління товарними біржами. Вищий орган управління товарної біржі. Регламент біржі. «Маршрут» брокера на біржі при укладанні угоди. Арбітражна, котирувальна та ревізійна комісія бірж.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення особливостей біржового регулювання інших країн. Адаптація знань щодо антимонопольної політики у видачі ліцензії на біржову діяльність до предмету вивчення дисципліни. Поглиблення сутності та типів організаційної структури та регламенту біржі.

Тема 4.

БІРЖОВЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Характеристика біржового товару. Біржова угода: ознаки, сутність, зміст, класифікація. Угоди з реальним товаром. Ф'ючерсні угоди. Опціонні угоди. Угоди «спот», угоди «форвард». Поняття товарного ф'ючерсного контракту. Переваги використання ф'ючерсних контрактів над угодами з реальними товарами при плануванні виробництва та збуту. Фактори впливу на процес ціноутворення опціонів.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення порядку проведення біржової угоди, угоди з реальним товаром, ф'ючерсні угоди, опціонні угоди, угоди «спот». Ознайомлення з факторами впливу на процес ціноутворення опціонів.

Тема 5. ORGANIZATION OF BROKERAGE ACTIVITY (in English)

Brokerage firm, role and place in exchange activity. Types of brokerage agreements. Remuneration for brokerage activity and efficiency of its implementation. Intermediary in concluding purchase and sale agreements on the stock exchange. Brokerage office as a structural division of the exchange. Brokerage offices and exchanges. Staff of the brokerage office. Specialization of brokers by individual operations and types of goods or product groups. Cases when the broker has the right to refuse to execute the client's order. Types of annexes to the contract for brokerage services.

- *Independent work of applicants:* Elaboration of lecture material. Forming questions to the teacher. Studying the specialization of brokers by individual operations and types of goods or product groups. Analysis of cases when a broker has the right to refuse to execute a client's order.

Модульний контроль 1

Змістовний модуль 2. БІРЖОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ОКРЕМИХ ОПЕРАЦІЙ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Тopic 6.

COMMODITY EXCHANGE (in English)

Classification of exchanges and their functions. Organizational and legal principles of commodity exchange activity. The management structure of the stock exchange and its bodies. Requirements for exchange goods. The procedure for conducting stock market trading. The procedure for resolving disputed issues at stock exchanges. Characteristics of the main classification groups of commodity exchanges. Functions of commodity exchanges and their subdivisions. Management bodies of commodity exchanges. Activities of the settlement department for stock exchange operations (settlement chamber), the department of economic analysis.

- *Independent work of applicants:* Elaboration of lecture material. Forming questions to the teacher. Acquaintance with the procedure for resolving disputed issues at stock exchanges.

Тема 7.

Ф'ЮЧЕРСНИЙ РИНОК

Види біржових операцій на ф'ючерсному ринку. Хеджування угод на біржовому ринку. Фінансові розрахунки ф'ючерсної торгівлі. Причини виникнення ф'ючерсної торгівлі, її

функції. Критерії визначення вартості ф'ючерсного контракту. Методика підрахунку прибутків та збитків ф'ючерсної торгівлі. Порядок укладання й виконання угод на купівлю-продаж ф'ючерсних контрактів. Ознаки ф'ючерсної торгівлі. Сутність хеджування і біржової спекуляції на ф'ючерсних торгах.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення критеріїв визначення вартості ф'ючерсного контракту. Опанування методики підрахунку прибутків та збитків ф'ючерсної торгівлі.

Тема 8.

ФОНДОВИЙ РИНОК

Фондовий ринок та його учасники. Цінні папери як біржовий товар. Застосування індексів на фондовому ринку. Ринкові риси цінних паперів. Якісна характеристика цінним паперам. Функції фондової біржі. Сутність процедури лістингу. Соціальні функції фондової біржі. Онкольні угоди. Фундаментальний аналіз доходності акцій. Регламентація діяльності фондових бірж в Україні. Організаційно-правові форми створення фондових бірж існують в Україні. Діяльність першої фондової торговельної системи.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Опанування сутності процедури лістингу. Ознайомлення з особливостями фундаментального аналізу доходності акцій.

Topic 9. CURRENCY EXCHANGE (in English)

Concepts, functions and entities of the foreign exchange market. Prerequisites and stages of formation of the currency market of Ukraine. Types and procedure of concluding transactions on the currency exchange. The concept of "currency transactions". Major players on the currency exchange. Types of exchange rates. Factors affecting the exchange rate. Cross course. Rules for calculating the cross rate. Functions of interbank currency exchanges. Types of urgent currency transactions.

- *Independent work of applicants:* Elaboration of lecture material. Forming questions to the teacher. Studying the prerequisites and stages of the formation of the currency market of Ukraine. Familiarization with the factors that affect the currency and cross exchange rate.

Тема 10.

КЛІРИНГ І РОЗРАХУНКИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Сутність і функції клірингу і розрахунків. Основні напрями розвитку системи клірингу и розрахунків. Основні види ризиків. Діяльність розрахунково-клірингових установ. Діяльність розрахункової палати, її функції у біржовій торгівлі. Основні новації законодавства щодо клірингу і розрахунків. Функції національного депозитарія. Схема взаємодії за участю центрального депозитарію як клірингової установи. Управління ризиками біржової торгівлі після проведення торгів.

- *Самостійна робота здобувача:* Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення особливостей діяльності розрахунково-клірингових установ. Аналіз схем взаємодії за участю центрального депозитарію як клірингової установи.

Тема 11.

ФОНДОВА БІРЖА ДЛЯ АЕРОКОСМІЧНИХ КОМПАНІЙ

Особливості кредитування аерокосмічної галузі України. Роль фондових бірж для аерокосмічної галузі України та інших країн. Альянси в аерокосмічній, авіаційній та космічній галузях України в системі світової конкурентоспроможності. Національна банківська система у співпраці з аерокосмічною галуззю. Методологія управління фінансовими ресурсами аерокосмічної галузі в світовій глобальній системі.

- *Самостійна робота здобувача*: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення особливостей функціонування фондових бірж для аерокосмічної галузі України та інших країн. Аналіз методології управління фінансовими ресурсами аерокосмічної галузі в світовій глобальній системі.

Модульний контроль 2

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання розрахункової роботи з дисципліни. Розрахункова робота являє собою самостійний вид підготовки завдання, пов'язаного з розрахунком біржового котування чи основних видів податків, які сплачуються під час проведення біржових операцій та організацією процесів торгів на різних видах бірж. Типове завдання надається здобувачу освіти за варіантами

6. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Біржова діяльність та фондовий ринок» передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – проблемних та мінілекцій, практичних занять у активній формі, тестування, розв'язання ситуаційних та практичних завдань, розгляд кейсів, ділові ігри.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленню здатності ухвалювати самостійні рішення, здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів у податковій сфері; розвитку здібності до компромісів.

Лекції, практичні заняття, самостійна робота з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання контрольних робіт (для заочної форми навчання), консультації. За рядом тем лекційного матеріалу передбачено використання мультимедійного обладнання у вигляді тематичних відеороликів, які розкривають суть окремих тем даної дисципліни.

Контроль знань виконується за принципами кредитно-модульної системи і складається з поточного, модульного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться за тестами з кожного змістового модулю та результатами захисту лабораторних робіт. Модульний – за результатами виконання частини комплексного контрольного завдання.

7. Методи контролю

Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних завдань, оцінка виконання та захисту контрольних робіт (для заочної форми навчання), підсумковий контроль у формі заліку, підсумковий контроль у формі заліку.

Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Оцінювання і перевірка знань студента проводиться в таких формах:

1. На кожному занятті контролюється присутність студента.
2. Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять.
3. Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи.
4. Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання).

5. Проведення поточного модульного контролю.

6. Проведення залік.

Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять має на меті перевірку рівня володіння теоретичними знаннями з теми практичного заняття та можливість застосовувати їх при вирішенні практичного завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною системою за такими критеріями:

1) ступінь засвоєння теоретичного матеріалу, який розглядається на заняттях, його розуміння;

2) ступінь вміння засвоювати компетенції, набуті на практичних заняттях;

3) рівень вивчення основної, додаткової рекомендованої літератури, а також сучасної літератури з проблематики певних тем навчальної дисципліни;

4) уміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні питань податкового характеру, вміння обґрунтовувати прийняті рішення при виробленні рекомендацій щодо напрямів подальшої реалізації податкової політики, виконанні розрахункових завдань щодо обчислення сум податків, винесених на розгляд аудиторії;

5) логіка, стиль і структура відповідей на питання в письмовій роботі студента і при усних відповідях в аудиторії;

6) вміння студента обґрунтовувати свою позицію з точки зору діючого податкового законодавства, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Написання есе, тез доповідей на науковій конференції (семінари) є додатковою частиною самостійної роботи студента над навчальною дисципліною, мета якого – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами у процесі вивчення дисципліни, вміння застосовувати індивідуальні, творчі та професійні компетенції, набуті в процесі навчання. Таке завдання спонукає ґрунтовно вивчати нормативно-правову базу з питань оподаткування, спеціальні наукові видання, у яких розглядаються питання побудови та реформування податкової системи.

Оцінювання есе та тез доповідей проводиться виходячи з таких критеріїв: самостійне виконання; логічність та деталізація плану дослідження; визначення невирішених науково-практичних проблем; повнота розкриття теми; наявність ілюстрацій; відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій, наукова новизна; якість оформлення.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість постійно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Структура білетів включає у себе: теоретичне питання та ситуаційні завдання. Для підведення підсумків роботи студентів із змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	5	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	5	0

Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Розрахункова робота	0...10	1	0...10
Іспит	0...100	1	0...100
Неформальна освіта (за наявності сертифікату)	0...20	0...1	0...20
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для <i>екзамену</i> , курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з :

- 1) понятійного диктанту (25 б.);
- 2) допису логічного закінчення фрази (визначення) (25 б.);
- 3) тестів (25 тестів) (25 б.);
- 4) задачі / ситуаційні завдання (25 б.)

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60 – 74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі теми практичних занять. Вміти самостійно пояснювати порядок виставлення товарів на торги і їх зняття та сучасні концепції ціноутворення. Знати технологію, порядок та умови проведення біржових торгів. Розуміти ознаки цінової змінності та види аукціонів. Володіти знанням щодо сутності та правил біржового котирування та біржового арбітражу. Знати основні етапи організації торгової сесії та повноваження маклера. Розуміти особливості оформлення біржової угоди маклером, права та обов'язки брокера.

Добре (75 – 89). Чітко знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти пояснювати порядок здійснення брокерської діяльності на міжнародних біржових ринках. Розуміти особливості економіки брокерської діяльності. Опанувати загальну характеристику біржових товарів та класифікацію біржових товарів. Чітко орієнтуватися в особливостях цінних паперів як біржового товару. Знати складові біржової угоди та їх сутність. Розуміти відмінності реальних біржових угод (спот, форвард тощо).

Відмінно (90 – 100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у законодавчій базі. Досконально знати усі технології, які використовуються при проведенні біржових операцій. Знати особливості операцій на товарній, фондовій та валютній біржі за чинним законодавством. Розуміти порядок формування органів управління біржі, обов'язків підрозділів біржі, їх факультативних підрозділів .

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з підготовки та оформлення курсової роботи тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all+theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=361>

Рекомендована література

1. Біржова діяльність : підручник / Т. В. Калінеску, І. М. Кушал, О. Д. Кирилов. Северодонецьк: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2016. 444 с.
2. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компрінт,

2017. 450 с.

3. Фондовий ринок: Підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К , 2016. 686 с.

4. Matthew R. Kratter. A Beginner's Guide to the Stock Market: Everything You Need to Start Making Money Today Paperback. 2019.

5. Rigtters G. Stock Market Investing for Beginners and Dummies. Publisher: Independently published. 2018. 68 p. ISBN-10 : 1099781280 ISBN-13: 978-1099781285.

6. Bogle John C. The Little Book of Common Sense Investing: The Only Way to Guarantee Your Fair Share of Stock Market Returns (Little Books. Big Profits) Kindle Edition. 2017. 287 p.

7. Burton G. Malkiel. A Random Walk Down Wall Street: The Time-Tested Strategy for Successful Investing Paperback. Illustrated. Publisher: W. W. Norton & Company. 2020. 480 p.

8. Siegel Jeremy. Stocks for the Long Run 5/E: The Definitive Guide to Financial Market Returns & Long-Term Investment Strategies 5th Edition. Publisher: McGraw Hill. 2017. 448 p.

9. Greenblatt Joel The Little Book That Still Beats the Market (Little Books. Big Profits 29) Kindle Edition. Publisher Wiley. 2020. 146 p.

Допоміжна

1. Брокерська діяльність: посібник / М.О. Солодкий, Т.Ю. Андросович, В.О. Яворська, Ю.В. Рубан Київ: ЦП Компринт 2013. 125 с.

2. Башинський І.А. Біржове право: навч. посіб. / Башинський І.А., Діденко С.В., Миронова В.О. Херсон: Чуєв С.М., 2014. 291 с.

3. Діброва А.Д., Рябченко О.О. Соціальні мережі – індикатор нелінійного аналізу для дослідження біржових ринків. Моніторинг біржового ринку. 2014. № 2 (21). С. 15-17.

4. Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум / [О.Є.Кузьмін та ін.]. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 334 с.

5. Основи біржової діяльності: посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.О. Солодкий, С.А. Стасіневич, Т.Ю. Андросович. Київ: ВЦ НУБіП України, 2013. 210 с.

6. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-В.

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.

10. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI.

11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI.

12. Митний кодекс Європейського співтовариства. Регламент європейського парламенту та ради (ЄС) №-450/2008 від 23 квітня 2008 р. «Про затвердження Митного кодексу Європейського співтовариства».

13. Договір про заснування Європейської Спільноти // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г.Друзенко, за загальною редакцією Т. Качки.- К.: Видавництво «Юстініан», 2005 р. – 512 с.

14. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.14 № 1700-VII.

15. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV.

16. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII.

17. Закон України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 року № 1777-XII.

18. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13 жовтня 1992 року № 2673-XII.

19. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» від 21 вересня 1999 року № 1068-XIV.

20. Закон України «Про Концепцію загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 21 листопада 2002 року № 228-IV.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Державного казначейства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.
4. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Russell Investments (2019). Global Market Outlook. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.russell.com/indexes/americas/indexes/default.page>
9. Методика розрахунку індексу UX (2019). Офіційний сайт української біржі, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fs.ux.ua/files/58>.
10. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytcs>.
11. Сайт The World Bank Group. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ereport.ru/articles/orgamz/wbank.htm> .